

Isänmaallisuus

Kirj. Emma Goldman
(Lyhennelty Suomennos)

MITÄ on isänmaallisuus? Onko se rakkautta synnyinpaikkaa kohtaan, josta lapsuuden muistot, toivot, unelmat ja haaveilut ovat? Onko se sen paikan ihannoimista, jossa lasna katselimme pilvien lentoa ja ajattelimme, että miksi emme mekin voisi noin lentää; paikan, jossa me yritimme laskea kirkkaita tähtiä ja kauhistuimme lapsellisessa mielikuvittelussamme luomimme taivaan silmien terävyyttä, jotka näkevät meidän sielujemme syvyyksiin? Onko se rakkautta sitä paikkaa kohtaan, jossa kuulimme lintujen armaan soiton ja kaipasimme itsellemme siipiä, että mekin olisimme voineet lentää kaukaisiin maihin? Tai sitä paikkaa kohtaan, jossa istuimme äidin helmassa ja kuuntelimme sydäntämme viihdyttäviä tarinoita? Lyhyesti, onko se rakkautta sitä paikkaa kohtaan, josta meillä on iloisen, onnellisen ja täynnä leikkiä olevan lapsuutemme kalleimmat muistot?

Jos kaikki tuo olisi isänmaallisuutta, olisi Amerikan tämänpäiväisessä työtätekevässä väestössä vain harvoja, joita voitaisiin kutsua isänmaallisiksi, sillä heidän leikkipaikkansa ovat olleet tehtaisissa, myllyissä ja kaivannoissa ja korvia särkevä koneiden ryske on ollut heillä kuultavana lintujen laulun sijasta. Äitiensä kertomukset ovat olleet kertomuksia suruista; kyynelisiä tarinoita kärsimyksistä ja puutteesta.

Mitä sitten isänmaallisuus on? "Isänmaallisuus, ystäväni, on lurjuksien viimeisin lymypaikka," lausuu toht. Johnson. Ja Leo Tostoi määrittelee isänmaallisuuden olevan periaatteen, joka oikeuttaa joukkomurhaukseen opettamisen; liiketalan, jossa ihmisten murhaamiseksi pitää valmistaa paremmat välineet kuin kenkien, vaatteiden ja asuntojen valmistamiseksi; alan, joka takaa suuremmat tulot ja enemmän kunniaa kuin luova työ. Gustave Herve nimittää isänmaallisuutta taikauskoksi, joka on paljon vaarallisempaa, raaempaa ja epäinhimillisempää kuin muut uskonnot. Uskonnot ovat syntyneet siksi, että ihminen ei ole kyennyt selittämään itselleen luonnon ilmiöitä. Kun alkuaikainen ihminen kuuli ukkosen jyrinän, tai näki sateen, uskoi hän, että sen aiheuttaa joku voimakkaampi isäntä, kuin mitä hän on nähnyt.

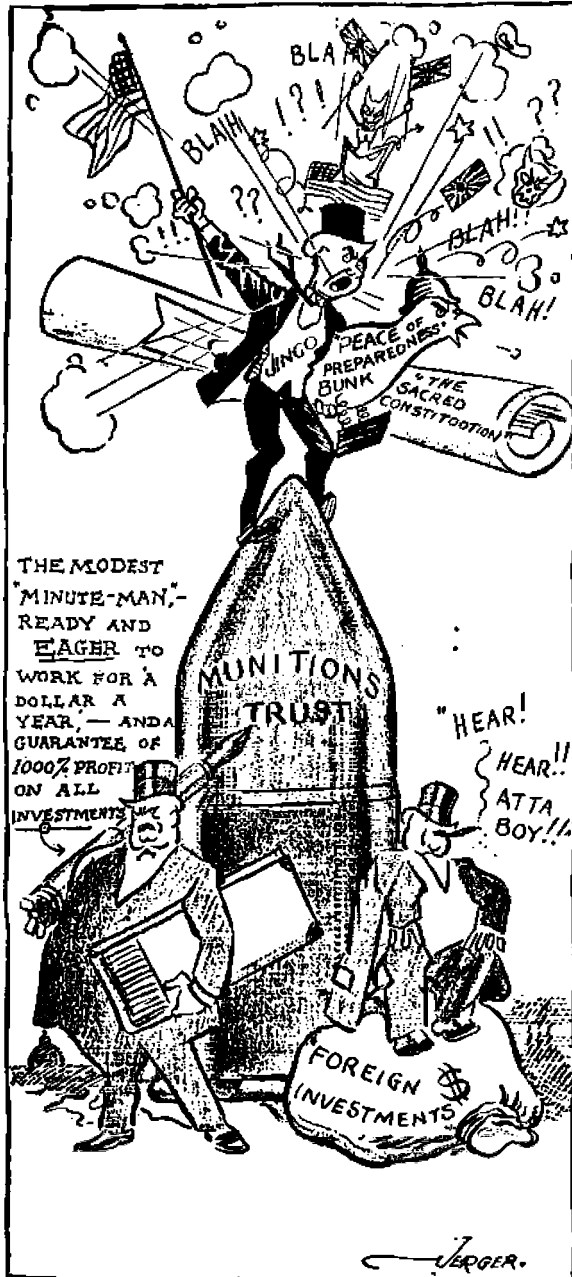
Mutta isänmaallisuus-taikausko on keinotekoisesti luotu ja pidetään yllä valheiden ja petosten avulla; se on taikausko, joka ryöstää ihmiseltä itsetuottamuksen ja koskemattomuuden ja kasvattaa uhkamielisyyttä ja itserakkautta.

Todellakin itserakkaus, uhkamielisyys ja itsekkyys ovat välttämättömiä isänmaallisuudelle. Tarkastakaamme. Isänmaallisuus olettaa, että meidän planeettamme on jaettu pieniin osiin ja jokaista osaa ympäröi rautainen raja-aita. Ne, jotka sattuvat syntymään jollakin osalla, ovat parempia, ja arvokkaampia kuin millään muulla osalla syntyneet ihmiset. Tämän tähden, olettaa isänmaallisuus, on määrättyllä osalla syntyneen velvollisuus taistella, murhata ja tulla murhatuksi synnyinosansa maan ja kansan paremmuuden puolesta. Ja toisilla osilla syntyneille opetetaan samaa. Jo lasna saastutetaan mieli vertaraiskuvilla kertomuksilla, miten saksalaiset, ranskalaiset, venäläiset, italialaiset j. n. e. ovat vihattavia. Kun lapsi kasvaa suureksi, on hänen vereensä jo istutettu niin varma käsitys siitä, että jumala on valinnut hänet syntymään juuri sillä pilkulla maapallon päällä, missä hän on syntynyt ja hän siis vihaa kaikkia muita jumalan antamalla oikeudella. Juuri tätä varten meillä tuhlataan biljoonia dollareita sotatekonon hyväksi ja kaikki tämä raha otetaan työläisten työn tuloksista.

Isänmaallisuuden nimessä tukahutetaan nääntyvien työläisten avunhuudot ja toiminta kaikissa maissa. Ei isänmaallisuus olekaan kuin työläisiä varten. On kuten Fredrik Suuri, Voltairen ystävä, lausui: "Uskonto on petosta, mutta meidän tulee pitää sitä yllä massoja varten." Ja massat maksavat tästä lahjasta kalliisti. Ei yksin vähentämällä elintarpeitaan ja kiusaamalla itseään ja lapsiaan nälässä, mutta maksavat veressä ja lihassa. Isänmaallisuus vaatii kunnioittamaan lippua, joka tarkoittaa alistuvaisuutta ja valmiutta murhaamaan isänsä, äitinsä, veljensä ja siskonsa. Carlyle sanoi: "Sota on taistelua kahden varkaan välillä, jotka ovat itse liaksi suuria pelkureita taistelemaan ja siksi ottavat poikia yhdestä kylästä ja toinen toisesta, puukevat heidät uniformuihin ja antavat aseet, senjälkeen pääs-

täen heidät kuin villit pedot toisiansa vastaan.”

Ei tarvitse suurta viisautta havaitakseen, että jokaisessa sodassa on ollut juuri tämänlaiset syyt; varkaille tullut riita saaliista. Sellainen väitös, että parhaiten asetetut laivastot ja armeijat takaavat rauhan, on yhtä epäjohtonmukainen kuin

sanoisi, että henkilö, jolla on enimmäns puukkoja ja pyssyjä vyöllään, on rauhanisin koko kylässä. Mutta sodan korpit ovat vuosisatojen aikana oppineet orjuuttamaan massoja ja tuntevat massapsykologian. He tietävät, että massa on kuin lapsi, jonka surun, kärsimyksen ja kyneleet voi

muuttaa iloksi pienellä leikkilelulla. Ja mitä räikeämmin lelu on koristeltu, mitä kirikkaammat ovat värit, sitä enemmän se vaikuttaa tähän miljoonapäiseen lapseen. Sotakiihotus on juuri tuolaista ja ihme ei ole, että vain muutamassa kuuksaudessa voidaan miljoonat saada unohtamaan vuosisatoin kokemukset ja pettymykset ja ottamaan samat kokemukset yhä uudelleen kannettavakseen.

Useat kaupungit tuhlaavat satoja tuhansia dollareita isänmaallisuuskiihoitukseen, vaikka samoissa kaupungeissa on tuhansia lapsia, jotka kärsivät nälkää ja puutetta kaikista elämän välttämättömyyksistä. Mutta leivän asemasta annetaan heille sotakiihotusta ja sanomalehdet ylistävät, että "taas saivat tämän kaupungin lapset viettää muistossa pysyvän juhlan. Hurrah!" Kyllä onkin suloinen muistettava! Kun lapselle voidaan osoittaa kuinka taitavasti lentokoneesta voidaan pudottaa voimakas räjähdys- tai myrkkypommi vieraan maan kaupunkiin, niin kyllä kannattaa-kin hurrata.

Mutta se kurjuus, jonka isänmaallisuus tuottaa siviilielämässä elävälle työläiselle ei ole niin suuri kuin se, minkä se tuottaa itse sotilaalle — tuolle raukalle, joka on narrattu taikauksella ja petoksilla tai pakotettu sotaväkeen. Hän, maansa pehastaja, kansansa suojelija, mitä isänmaallisuudella on hänelle varattuna? Orjamainen alistuminen komennettavaksi, sorto ja kurjuus rauhan aikana ja tuska ja kuolema sodassa. — Ollessani matkoilla San Franciscossa, kävin Presidiossa, joka ihanana paikkana olisi pitänyt olla lasten leikkikenttä. Sen sijaan oli siellä sotilaskasarmeja, — kasarmeja, joihin rikkaat eivät olisi laskeneet koiriaan. Näissä kurjissa kopioissa olivat sotilaat ahdattuina kuin karja. Täällä nuoret miehet tuhlasivat kallista elinaikaansa kiilloittelemalla päällikköjensä kenkiä ja takinappeja. Siellä näin uljaita tasavallan poikia, joiden oli pakko alistua ja tehdä kunniaa kuin vangin jokaiselle ohikulkivalle räkäkiiski-luutnantille.

Kasarmielämä kaiken tämän halventavan vaikutuksen lisäksi rappeuttaa miehiä monella tavalla. Havelock Ellis, huomattava sukupuolipsykologian tutkija kertoo tutkimuksistaan Englannissa m. m. seuraavaa: "Jotkut kasarmeista ovat suuria miesprostitutsionikeskuksia . . . Itensä prostituotivien sotilaiden joukko on paljon suurempi kuin yleensä oletetaan. Ei ole liioiteltu, kun sanotaan, että joissakin rykmenteissä on enemmistö miehiä tämänlaisen paheen alaisena. . . Kesäiltoina näh-

dään Hyde Parkin ja Albert Gaten seutuvilla suuret joukot sotilaita, jotka tekevät vilkasta kauppaliikettä, joskaan rahasummat, jotka siellä liikkuu, eivät ole Tomny Atkinsin taskurahoja suuremmat . . .” Jos Ellis olisi tehnyt tutkimuksia Amerikassa, olisi hän havainnut samaa, ehkä vielä pahempaa varsinkin meriväestön keskuudessa.

Näiden paheiden lisäksi menettävät sotilaat työkykynsä ja siviilielämään tultuaan ovat yleensä kyvyttömiä ansiotyöhön. Ammattitaitoiset vähemmän menevät armeijaan vapaasta tahdostaan, mutta ne, jotka menevät, huomaavat armeijasta päästyään olevansa kyvyttömiä ryhtymään entiseen ammattiinsa työhön. Tottuneina elämään ulkona tuottavasta työstä ja seikkailuihin perehtyneinä, ei normaalin elämä enää huvita sotilasta. Tavallisesti heistä tulee sinne tänne heiluvia. On hyvin tunnettu asia, että vankiloidemme asukkaissa on lukuisasti entisiä sotilaita ja sotilaissa entisiä vankeja. Isänmaallisuuden so-kaisemina ja henkisesti veltostuneina muodostuu

miehistä entisten työläistoveriensä vastataistelijoita. Tuskin on Yhdysvalloissa käyty yhtään suurempaa lakkotaistelua, jossa ei olisi käytetty joko armeijaa tai kansalliskaartia tai entisiä sotilaita pyssymiehinä.

Ajattelevat miehet ja naiset kaikkialla maailmassa alkavat huomata isänmaallisuuden turmiollisuuden ja kansainvälinen solidarisuuden tunne voittaa yhä enemmän alaa; solidarisuus, joka ei pelkää ulkomaalaisia valloittajia, vaan kuljettaa työläiset asteelle, jossa he voivat sanoa: “Menkää, sodan korpit, ja taistelkaa omat sotanne. Me olemme niitä kyllin jo teille taistelleet.” Ja huolimatta siitä, että jo lasten sielu myrkytetään isänmaallisuudella, ilmenee itsessään sotaväestös-säkin kapinallisuutta, joskin vielä vähäisessä määrin. Vasta silloin kun työväenluokka on tullut tuntemaan oman voimansa, voi se hävittää perustan isänmaallisuudelta ja rakentaa maailman, jossa vallitsee veljeys etelästä pohjoiseen ja idästä länteen ja jossa ihminen on vapaa.

IHMISET, ATOMIT JA TÄHDET

Scientific Americasta suomentanut Aaro Ylitalo

Meidän läheinen maailmamme, se mikä on meille todellinen ja käsitettävissä oleva, lepää kahden ammottavan äärimmäisyyden välissä. Yhtäällä on laaja maailman kaikkeus, missä välimatkat ovat melkein käsittämättömän pitkät ja mikä silti on vain pieni osa mitättömästä avaruudesta. Toisaalla atomien pienoismaailmat eli maailmankaikkeudet, kuten voitaisiin sanoa, esiintyen eri aineyhtymisissä. Niiden koko on niin pieni, että me tuskin voimme sitä käsittää. Meidän jokapäiväinen maailmamme, minkä me aistimme avulla tunnemme ja mistä me ajattelemme, on suuren suuri näihin atomimaailmoihin verrattuna.

Mitä rajoittuvaisuuden orjia me olemme! Jos tarkastelemme kansainvälistä liikennejärjestelmää erikseen, eristettynä muista ilmiöistä, tuntuvat välimatkat kovin pitkiltä, mutta kun mielikuvituksissamme liitelemme tiedon siivillä, matkaillen avaruudessa tähtien suurilla valtateilla, silloin oma maailmamme kutistuu pieneksi vähäpätöiseksi olioksi. Sitten taas, jos pakotamme itsemme ymmärtämään atomien mekaanista rakennetta niiden pienoiskoossa, tunnemme itsemme jättiläismäisen suuriksi. Tällaisten

tunteiden mukana herää kysymys siitä, kuinka tärkeitä olioita me itse olemme tässä äärimmäisyyksiin ulottuvassa järjestelmässä. Mutta jättäkäämme oma tärkeytemme hetkeksi sivuun, sillä uteliaisuus kiihoittaa meitä tutkimaan tähtien ja atomien maailmoja.

Edellä oleva silmäyksemme jo osoitti että mittojen ulottovaisuus on riippuvainen suhteista; se mikä on suurta tai mikä on pientä, riippuu meistä itsestämme eli vertailusta siihen, mikä on meille tavallista. Todellisuudessa jokapäiväisten kokemuk-